

Kongres ukrepa proti stavkam-Bivši zavezanci v spopadu.

Tovarna posluje
pod vojaško stražo

Poslanska zbornica sprejela dva predloga, da zaduši stavke. — Odložitev vpoklica v vojske se za stavkarje preklicuje. — 3000 vojakov straži aeroplansko tovarno.

Washington, D. C. — Medtem, ko se je v tovarni za aeroplane North American Aviation Corp. v Inglewood, Cal., upostavilo delno obratovanje pod stražo vojaških bajonetov in strojnih pušk, se je pa kongres s polno paro spravil na delo, da z različnimi zakoni še drugod zaduši stavke, ki so izbruhnile v podjetjih z naročili za vojno blago. Senat se je odločil, da podvzame ta protistavkarska ukrepanja v tork, a poslanska zbornica je pohlela z njimi v ponedeljek.

Eden predlogov, ki jih je zbornica sprejela, določa, da se ne smejo plačevati iz federalnega fonda 10 milijard dolarjev, namenjenega za nabavo orožja, nikake mezde stavkarjem, piketom in drugim, ki bi skušali, preprečiti povratek delavcev na delo, ako se je vladna posredovalna komisija izrazila, da stavka ovira oboroževalni program.

Po drugem predlogu, odobrenim od zbornice, se imajo odredbe posredovalne komisije smatrati končnoveljavnim v vseh sporih v tovarnah, spadajočih pod obrambni program. Ta predlog je naperjen proti delavstvu in delodajalcem in, kjer bi se ne ravnali po njem, bi ne bili deležni denarja iz gori omenjenega sklada.

Se ena odredba se je isti dan ukrenila proti stavkarjem, in sicer iz armadnega vodstva. Direktor nabornega odbora, general Hershey, je namreč ukrenil, da se ponovno pregleda seznam tistih moških, katerih vpoklic v vojaško službo se je odložil zato, ker so se smatrali potrebnimi pri svojem delu. Ako bo kateri takih šel na stavko, bodo naborne oblasti preklicale prejšnjo odredbo ter ga takoj pozvale v vojaško službo.

Bržkone se bo ta ukrep pričel izvajati najprej ravno v Inglewoodu, Cal., proti tistim, ki se tamkaj še niso vrnili na delo. In takih, ki so ostali na stavki in omenjeni aeroplanski tovarni, kljub temu, da je vlada energično z vojaštvom posegla vmes, je bilo vsaj v tork še več kot 50 odstotkov. Vodstvo tovarne in vojaške oblasti pa so izražale prepričanje, da bo stavka v najkrajšem času popolnoma zlomljena. Poveljnik 3.000 vojakov, ki so postavljeni na stražo okrog omejenih tovarne je v tork proglasil, da vsem, ki se želijo vrniti na svoja mesta, zagotavlja popolno varnost, in sicer ne samo, dokler so na delu, marveč tudi na poti v tovarno in domov, kakor tudi na njih domovih.

V vodstvu CIO, katere unija je proglasila stavko v omenjeni tovarni, pa vlada glede te

ČUDNA VEST O
ROOSEVELTU

Francoz baje trdi, da Amerika zapusti Anglijo.

Lisbona, Portugalska. — Nekateri ameriški časnikar poročajo, da je prejel od nekega zanesljivega Francoza vest, na kak način je francoski min. podpredsednik Darlan pridobil svojo vlado, da se je postavila popolnoma na nemško stran. Kakor pravi poročilo, je Darlan prepričal Petaina in ostale člane vlade, da namerava predsednik Roosevelt pustiti Britanijo enostavno na cedilu. Zed. države, tako je baje dejal, vidijo, da je brezupno, pričakovati zmago Anglije, in, da se bodo zato popolnoma obrnile od Evrope in jo prepustile sami sebi. Predsednik Roosevelt bo, glasom tega neverjetnega poročila, prejetega v tork, obvestil Churchilla tekom desetih dni, da je sodelovanja konec.

FANTA UKRADLA IN RAZ-
BILA LETALO

Chicago, Ill. — Dva fanta, stara 18 in 19 let, sta izrabila priliko, ko so zadnji ponedeljek vsled plobe Harlem letališče na 87. cesti uslužbenci zapustili, da sta z njega ukradla neko letalo; eden od njih se uči letalstva. V aeroplanu pa je bilo malo goriva in tako jima je kmalu odpovedalo. Treščila sta z njim na zemljo tik ob nekem bulvardu. Oba sta ostala nepoškodovana in pozneje je tudi prijeta.

NAKAZILO ZA WPA ZNAT-
NO ZNIŽANO

Washington, D. C. — Odbor za nakazila poslanske zbornice se je zadnji ponedeljek bavil s problemom religijnih javnih del pod WPA. Ker je brezposelnih še vedno veliko število, bo morala ta ustanova ostati, vendar pa je odbor znižal nakazilo za njo za celih 35 odstotkov od letošnje svote. Tako se ima po sklepu odbora porabiti v to svrhu v prihodnjem letu, ki se prične s 1. julijem, nekaj manj kot 886 milijonov dolarjev. — Celokupna poslanska zbornica pa je isti dan takorekoč brez vsake debate odobrila nadaljnjih deset milijard dolarjev za razno vojno drožje.

afere dokajšen razkol. Dočim je glavni odbor organizacije v splošnem nasproten stavki, je pa državni odsek CIO v Kaliforniji na strani stavkarjev ter jim priporoča, naj vztrajajo, dokler ne bodo njih zahteve izpolnjene.

ANGLIJA DOBI IZSUŠENA
JAJCA

Chicago, Ill. — Federalna vlada ima v načrtu, da nakupi v Zed. državah 26 milijonov ducatov jajc in jih odpošlje v Anglijo. Teža teh jajc pa bi bila dokaj znatna, namreč 48 milijonov funtov, in, da se olajša pošiljatev, ko je danes vsak prostor na ladjah dragocen, je v načrtu nova metoda, po kateri se bo to v veliki meri doseglo. Po tej metodi se imajo jajca izsušiti ter se odposlati preko Atlantika v obliki prahu. Teža pošiljke bi na ta način ne dosegla niti 9 milijonov funtov. Izsuševanje jajc je razmeroma nova industrija in v Chicagi se je poizkušala tekom zadnjih deset let. Proces je sledeči: Jajca se razbijejo in beljak se loči od rumenjaka. Skozi posebne priprave se s pomočjo vročega zraka nato vsak posebej izsuši, na kar se oba v obliki prahu zopet zmešata in jajce je popolno, brez lupine, seveda. Na ta način ostanejo v jajcu vse njegove bistvene sestavine ter se odstrani le voda. Doslej je bila armada najboljša odjemalka tega produkta.

AL SMITH OBISKAL PRED-
SEDNIKA

Washington, D. C. — Svoječasni predsedniški kandidat Al Smith je zadnji ponedeljek, ko je bil po drugih opravkih v Washingtonu, šel tudi v Belo hišo na obisk k predsedniku. Kakor se je izrazil, je bil to le družabni obisk. Kakor znano, se je Smith pridružil pred več leti stari konservativni gardi in, dasi demokrat, srdito kritiziral predsednika in New deal. Kakor več drugih, njemu podobnih osebnosti, pa je zadnje čase na vsej črti na strani Roosevelta in njegove tujezemske politike.

HITLER ODPRAVIL PO-
SLANIŠTVA V PARIZU

Pariz, Francija. — Po nemškem ukazu so se morala ta tork zatvoriti vsa tujezemska poslaništva v tem mestu, bivši prestolici Francije. Odredba je zadela tudi ameriško poslaništvo, katerega osebje se je z drugimi tujezemskimi diplomati izselilo že dan prej; odpotovalo je proti Portugalski in od tam domov. Poslopje ameriškega poslaništva, katerega zgradba je stala dvajset milijonov dolarjev, se je zaprlo. V dveh sobah v pritličju bo še v naprej posloval ameriški konzul.

CIGANKA GA "OZDRA-
VILA"

Chicago, Ill. — 55 letni James Santo, 2454 Grenshaw st., ki je paraliziran, je prejel zagotovilo od neke ciganke, da ga bo ozdravila, ako ji izroči svoje prihranke. Santova žena je res vzela z banke družinske prihranke v znesku \$998 ter jih dala ciganki. Po prejemu denarja pa je ta izginila in zdaj jo išče policija.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Nemčija drži roke
proč od Sirije

Spopadi se točasno vrše edino med bivšima zaveznicama Anglijo in Francijo. — Nemčija se ne udeležuje bojev v Siriji in omalovažuje njih pomembnost.

KRIŽEM SVETA

Aleksandrija, Egipt. — Tukajšnji konzulat Zed. držav je zadnji ponedeljek priporočal 90. Amerikancem, ki prebivajo tukaj, naj zapuste mesto, kot je to storilo več tisoč drugih oseb. Nemški zračni napadi postajajo namreč izredno srditi.

London, Anglija. — Poveljnikom britanske armade v Egiptu je bil, kot se je v ponedeljek objavilo, imenovan general Marshall-Cornwall. Ne bo pa neodvisen poveljnik, marveč bodo njegove čete tvorile del armade na bližnjem vzhodu, ki ji stoji na čelu general Wavell.

Bern, Švica. — Iz diplomatičnih krogov se sliši, da je Nemčija stavila ponudbo Franciji za takojšnjo sklenitev prave mirovne pogodbe. Do zdaj, kakor znano, obstoja med obema državama še vedno le premirje.

NE VERJAME V MOŽNOST
NAPADA NA AMERIKO

New York, N. Y. — Bivši ameriški poslanik v Belgiji, John Cudahy, se je zadnji ponedeljek vrnil s svojega potovanja po Evropi, med katerim je obiskal tudi Hitlerja. Kakor pravi, je dobil vtis, da Hitler resno misli, ko se je nedavno izrazil, da je strah pred napadom na severno Ameriko "fantastičen," češ, da nazijski voditelji nimajo takih načrtov.

VRHOVNI SODNIK ODIDE V POKOJ

Charles E. Hughes, načelnik vrhovnega sodišča Zed. držav, je pred kratkim predložil predsedniku Rooseveltu svojo resignacijo, ki postane veljavna s 1. julijem. Hughes je star 79 let.

Iz Jugoslavije

Usodna nesreča mladega gozdnega delavca pri delu na Jesenikovem pri Podpeči. — Spretna tatvina z dobro preizkušenim trikom. — Smrtna kosa. — Razne druge zapoznele vesti iz domovine.

Ogromna hloda ugonobila
mlado življenje

Maribor. — Na 500 m dolgi drči na Jesenikovem pri Podpeči se je pripetila v gozdu grofa Thurna usodna nesreča, ki je terjala mlado življenje. V gozdu so bili delavci grofa Thurna zaposleni pri spravljaju velikih hloedov po drči nizdol. Med njimi je bil 34 letni delavec Alojzij Kranjc iz Črne. S tovarišem je bil ob zelo strmih delu drče, čez katero je hotel na drugo stran. Po nesrečnem naključju pa je preslišal, da je drča spet odprta. Ko se je spustil proti drči, je prigrmel z višine velik hloed, podrl nesrečnega Kranjca na tla in mu zdrobil prsni koš. Naslednji trenutek je zgrmel v nižino drugi hloed, ki je potegnil Kranjca več metrov za seboj po drči ter mu zlomil desnico in desno nogo. Tovariši so takoj zaprli drčo in prišli kranjcu na pomoč. Ubogi Kranjc je še nekajkrat zastokal, nato pa izdihnil. Tragična smrt mladega, marljivega delavca je zbudila iskreno sočutje in pomilovanje. Primer nam kaže, s kakšnimi nepričakovanimi nevarnostmi je združeno delo naših drvarjev in gozdnih delavcev.

Drzna tatvina

Ljubljana. — Na preprost, toda učinkovit način je bila izvršena tatvina denarja v Naglasovi trgovini s pohištvom na Novem trgu. V dopoldanskih urah je stopila v trgovino družica dveh lepo oblečenih gospodov in prav tako elegantne dame, tako blizu 40 let. Prav ta čas si je blaginčarka Marija Bobičeva dajala opravka s štetjem denarja, ki ga je polagala v predal pisalne mize. V trgovini je bila sama, zato je predal zaklenila, položila ključ pod mapo in vstala, da postreže. Neznanka je v nemškem jeziku izrazila željo, da bi si ogledala razstavišče spalnice in jo je Bobičeva takoj uslužno odvedla v sosednji razstavni prostor, sledil pa ji je tudi eden obeh spremljevalcev, dočim je drugi počakal v trgovini. Po kratkem ogledu pohištva so se vsi trije naglo poslovili, češ, da se pozneje še povrnejo. Bobičeva je potlej spet sedla k mizi in na svoje začudenje zapazila, da je bil ključ izpod mape premaknjen na rob mize. V zli sluttji je jedrno odprla predal in vsa prepadena ugotovila, da ji je izginil iz predala sveženj bankovcev po sto din v skupni vsoti 2.300 din. Seveda je takoj planila na ulico, da bi nemara tatove še dohitela, pa je elegantna tatinska trojica ta čas že davno izginila brez sledu.

Podivjanost

Nekega večera je 31 letni brezposelni delavec Franc C.

iz Leskovca pri Krškem v svojem stopovanju v Celju napadel svojo prijateljico in jo hudoprečel, nato pa je s sekuro navadil na vrata svoje sosedne in hotel vrata razbiti. To je pa preprečil stražnik, ki je prihitel na pomoč in moža aretiral. Po zaslišanju so ga oddali sodišču.

Smrtna kosa

V Košakih pri Mariboru je umrla na svojem posestvu vdova po mariborskem mesarskem mojstru Roza Leyer. Bila je plemenita in dobrosrčna gospa, ki jo je vse spoštovalo. Stara je bila 67 let. — V Staršem trgu pri Slovenjem Gradcu je umrla mladenka Frančiška Karner, stara komaj 29 let. — V celjski bolnici je umrl Kazimir Lojanec.

Smrt duhovnika

Na Polici pri Višnji gori je bil nedavno pokopan župnik Josip Bambič. Njegovega pogreba se je udeležilo 25 gg. duhovnikov, vodil ga je pa opat iz Stične. Pokojni je na Polici dvajset let vzorno župnikoval in lepo vodil poljsko župnijo ter bil zelo priljubljen med svojimi farani.

Potepuh kot policist

Na glavnem kolodvoru v Zagrebu je nekega večera povzročil pobegli potepuh in tat Vjekoslav Mitračič veliko zmešnjavo. Neki stražnik je opazil Mitračiča, kako se suče okoli neke skupine kmetov. Ker se je obnašal nad vse sumljivo, je stražnik zahteval, da se legitimira. Mitračič pa seveda ni imel pri sebi nobene legitimacije in tako ga je hotel stražnik odpeljati na stražnico. V tem trenutku je pa prišel na postajo vlak, iz katerega so se vsuli potniki. Med te se je pomešal potepuh in skušal seveda pobegniti, toda stražnik ga ni izpustil izpred oči. Pred postajnim poslopjem je zažvižgal, da pokliče na pomoč drugega stražnika, toda zažvižgal je tudi potepuh, pa se mu prevara ni posrečila in je kmalu sredi med dvema policistoma romal v zapor.

Nesreče

V ljubljansko bolnico je bila pripeljana 60 letna žena ključ izpod mape premaknjen na rob mize. V zli sluttji je jedrno odprla predal in vsa prepadena ugotovila, da ji je izginil iz predala sveženj bankovcev po sto din v skupni vsoti 2.300 din. Seveda je takoj planila na ulico, da bi nemara tatove še dohitela, pa je elegantna tatinska trojica ta čas že davno izginila brez sledu.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

Subscriptions	
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
For Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Katoliška akcija

Pokojni Sv. Oče Pij XI. je dal pobudo in navodilo za katoliško akcijo že pred dobrimi osemnajstimi leti. Bilo je to v času, ko je fašizem osvojil politično oblast v Italiji in začel brezobzirno nastopati na potih svojega napredovanja. Zaletel se je trdovratno tudi v katoliško cerkev. Pregarjati je začel marsikje duhovščino, zlasti tam, kjer se je zoperstavljal fašizmu pri osvajanju mladine. Pozneje se je ton fašistične agresivnosti v Italiji sami nekoliko ublažil, dasi je ostal sovražen zlasti proti narodnim manjšinam v Istri in na Primorskem. Koliko so morali tam pretrpeti od fašizma slovenski duhovniki in katoličani. Nagajali so duhovnikom, jih odvajali v koncentracijske taborišča in sploh vse so storili, samo da je ljudstvo ostalo brez voditeljev.

Po drugih delih sveta se je boj proti katoliški cerkvi vodil zopet na druge načine. V Nemčiji so ji grozili najprvo socialni demokratje skupaj v zvezi s komunisti. Socialisti in komunisti se sicer v politično gospodarskih ozirih razlikujejo med seboj, a v boju proti katoliški cerkvi in veri so pa vedno med seboj zvesti zavezniki in se točno držijo tozadevnega Marksovega protiverskega evangelija: Vera je za angeljne in vrbace — za ljudi pa je vera opij. Tega evangelija se drži stoprocentno socialist in komunist.

V Franciji in drugih deželah je podtalno delovalo proti katoliški cerkvi framacozstvo s svojim liberalizmom. Tako je imela takoj po svetovni vojni katoliška cerkev vse polno sovražnikov okrog sebe. Sv. Oče Pij XI. je to razumel. Obrnil se je na svoje vernike in jim začel dajati nasvet, da se je treba organizirati in pripraviti na vsej črti proti sovražnikom cerkve in vere, ki groze, da bi jo uničili. Zamislil je katoliško akcijo in dal svojim duhovnikom in vernikom idealno zamisel za ustanovitev katoliške akcije. Po tej zamisli so se imeli tesno povezati med seboj duhovniki kot dušni voditelji ljudi in ljudje z njimi kot zvesti pomočniki in sodelavci.

Posebno se je obračal Sv. Oče na lajšstvo za sodelovanje. Prvo je, je povdarjal, katoličani se moramo prenoviti sami. Postati moramo sami vzgledni in vzorni katoličani, kajti le potem moremo biti drugim v dober vzgled. Potem pa, postati moramo delavni in aktivni. Pomagati moramo svojim duhovnikom vsepovsod. Delati moramo, da bo imela vsaka župnija dobra in aktivna katoliška društva. V organizaciji je moč. V okviru organizacije je mogoče marsikaj, kar brez organizacije ni mogoče. Zato katoličani ne smemo zanemarjati organizacij, ker te so važne in nadvse pomembne.

Kaj pa je prav za prav katoliška akcija? Beseda akcija pomeni delovanje, gibanje, itd. Po naše je to katoliška delavnost. Katoliška akcija je vse, kar se dela za katolištvo, za razširjanje katoliške miselnosti na svetu, kot pomoč misijonom, pomožno delovanje v župnijah, v društvah, ali kjerkoli. S tem, da skušaš sam biti dober in vzoren katoličan, da daješ drugim s tem dober vzgled, že vršiš del katoliške akcije. S tem, da agitiraš za katoliško društvo, mu pridobivaš novih članov, že vršiš katoliško akcijo. S tem, da pomagaš v svoji župniji pri delu za napredek fare svojim duhovnikom, že vršiš katoliško akcijo. S tem, da v javnosti med prijatelji ob vsaki priliki inteligentno govoriš v prilog katolicizma in inteligentno pojasnjuješ zmote raznih brezbožnih miselnosti, že vršiš katoliško akcijo. Pri katoliški akciji lahko sodeluješ na več načinov, samo če hočeš.

Sv. Oče Pij XI. je bil velik mislec. Gledal je v bodočnost in kot izkušen voditelj in poglavar katoliške cerkve na zemlji je gledal daleč v bodočnost in brezdvoma videl, kakšne preizkušnje čakajo krščanski svet, osobito katoliško cerkev. Vedel je, da divjim napadom in navalom na katoliško cerkev se bo mogla upirati edino le globoka in močna katoliška zavest, taka zavest, kakršno so imeli prvi kristjani, ki so se morali skrivati po katakombah in prestajati vsa huda nečloveška preganjanja, pa kljub temu niso klonili, pač pa junaško vstrajali. Njihova vstrajnost je končno zmagała, pridrila v svet in zasadila Kristusov Križ sredi zemlje, ki naj bo rešilni svetilnik vsemu

človeštvu na zemlji. Ob ta svetilnik butajo že nad dva tisoč let hudi viharji sovraštva, a proti njemu niso uspeli, da bi ga podrli in uničili, ker ta Križ je zasajen v preveč sre tu na zemlji. Treba pa je, da ta srca ostanejo močna, in da nova srca novih generacij postanejo tudi močna in nepremagljiva. Te je treba napraviti nepremagljive in tu pride do svojega mesta živa in močna katoliška delavnost. Le ob taki živahni in močni katoliški aktivnosti se bodo navdušila in utrdila nova srca, ki bodo tvorila nov bodoči obrambni zid katoliške cerkve in vere tu na zemlji.

Če kedaj, tedaj je treba naglašati baš v sedanjih tako razruvanih časih po vsem svetu veliko potrebo katoliške akcije. Sovražniki katoliške cerkve, ki se skrivajo za komunizmom, za nazizmom, za fašizmom in vsemi mogočimi izmi, so na delu z vsemi močmi, da bi porušili katoliško cerkev na zemlji. Na nas katoličanih je, da zidamo obrambo proti tem napadom v vsakem srcu, kjerkoli mogoče in na vse načine, ki so mogoči. Boj prihaja in se mu ne bomo izmaknili, kakor se mu niso mogli na Poljskem, v Avstriji, Češkem in zdaj celo v tako verni in Bogu udani Sloveniji. Bog ve, kaj nas še čaka?!

Bodimo delavni in navdušeni katoličani!

VOGLAR ODGOVARJA

Girard, O.

Maló odgovora blagajniku Lojzetu, ki pravi, da ni v socialističnem klubu. — Pa ja nisi pri njih za blagajnika, saj oni nimajo kase, ne blagajne, še manj pa kak zavod, pa tudi "tehtajo" ne in nimajo kaj pokazati. Se nikdar niso eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi. — In praviš, da lažem. — Saj socialiste ne razumejo, kaj je laž, ali le pripovedka — in to imenujete laž.

Zdaj pa pogledajmo kdo bolj laže. Kdo bo to verjel, da tisti bolnik ni mogel ven iz bolnišnice, dokler ni žena prinesla dva dolarja. Lojze, Lojze, vprašaj vse te ljudi, ki so bili vse pajaz do leta 1937 bolni in na operacijah v Elizabet bolnišnici. Tega, ti nikdo ne bo verjel in ni treba nikomur več tega praviti, kar v Avon Parku "kipajte" take stvari za se.

Dalje praviš o socialistični bratovščini in ljubezni do bližnjega. — To se je pripetilo nekako tako-le: V neki tovarni je delalo sedem mož skupaj, šest je bilo druge narodnosti, eden je bil Slovenec. Bilo je pa malo več dela, pa so zaposlili še enega Slovence v tisti oddelek tovarne. Zopet se je zgodilo, da je bilo manj dela in je delovodja (bas) vprašal, če bi bili zadovoljni delati po sedem ur na dan in pet dni v tednu, da bi vsi ostali na delu. Onih šest delavcev tuje narodnosti, je bilo s tem zadovoljnih, a socialist Slovenec je hitel v pisarno, da on hoče delati osem ur, tega novince pa ven. In tudi ta drugi Slovenec je bil socialist. Morda pa ti kaj več veš, kako se je to zgodilo.

Zdaj naj pa povem, kaj je socialist. To je vse skupaj eno in isto — boljševik, nazij, fašist, komunist — to je v eni besedi socialist. In kaj je njih namen in vera? Ali ni socialist zoper vladu, zoper Boga in zoper samega sebe? Sovražji pa kakor Hrvat. — Praviš tudi,

da kako lahko socialisti glave pokoncu nosijo. Seveda, pa le takrat, ko kakšen bogatin umre. Takrat vsi na pogreb, pa vsi prav pred altar, da vas "basi" vidijo. Pa mislim, da ste se tudi križali in morda celo molili. Ja, sila kola lomi. — Saj je tudi moja mati pripravila cigane, da je molil angeljsko češčenje. Odrezala je prečesjen kos speha in mu ga obljubila, če bo molil. O, kako je lepo molil in še za svoje starše povrhu, pa ga je dobil. — Seveda, tudi vi vsi znate moliti, saj ste bili prav tako v tem podučeni, kot jaz. In svetinje nosite, kar je pravilno. Ali fantje, nikar jih nositi samo za obrambo, da s svetinjico dokažeš, da si dober človek. To jaz potem imenujem nekako goljufijo. — Torej, kot praviš, da vsak socialist pokoncu glavo nosi. Pride pa zopet slučaj, smrt kakoga bogatina, pa se morajo tiste glave prikloniti prav pred oltarjem, da te "bas" vidi. O, la, la, zakaj bi ne bili ljudje kot drugi. Vidite, v takih slučajih je težko za vas, ko morate v cerkev prav pred altar in se na prsa potrkati ter reči: moj Bog, kako sem jaz bedast. — In še te prosim Lojze, nikar mi zopet to le za laž ne vzemi, kar sem ti danes napisal, to je vse resnica. Samo to zadnje, ki bom zdaj napisal, je, pa ruska pravilica, ki pripoveduje, kako sta dve stari ruski kmetici prišli v Moskvo, kjer menda še nikoli nista bili. In to je bilo sedaj, za časa boljševiške vlade. Prišli sta v mestni park. — (pa ne v Avon Park). — In vidiš tam vsakovrstne zverine in živali. Med drugim sta opazili tudi kamele, ki jih še nikoli nista videli v svojem življenju. Precej velika glava je bolj konjski podobna, život pa ves zgrbljen. Kaj je to za ena žival, vpraša ena drugo, to so konji, ki so sedaj tako grdo skrivljeni, odkar ni več carja. Ona druga si je skoro začela lase puliti in je začela kleti boljševike, kaj da so napravili s temi konji, da so jih tako

JUNIJSKA ŠTEVILKA "NOVEGA SVETA"

Ta teden bo izšla šesta ali junjska številka družinskega mesečnika "NOVI SVET" s sledečo vsebino:

"POMAGATI!" (uvodni članek); "PREGLED" (raznih dogodkov v svetu); Iv. Zupan: "POROKA IN POGREB" (pesem); "IZ PRETEKLOSTI MARIBORA" (zgodovinski opis Maribora); Iv. Zupan: "OČETAR V POZDRAV" (pesem); Iv. Zupan: "JUNIJSKE ROŽE" (pesem); "DRUŽINA IVANA ZUPANA" (življenjepis); L. Stanek: "MOJ OČE" (pesem); J. M. Trunk: "THE URE — "ČUDEŽI" (premišljanja); S.: "SKRIVNOST OBLJUBE" (povest); "NEKAJ O ALUMINIJU" (članek); "SLOVEN-

SKI PIJONIR" (zgodovinsko opisovanje slovenske naselbine in Slovencev v Clevelandu); "DOM IN ZDRAVJE" (nasveti o zdravju, gospodinjstvu, itd.); "ZA SMEH IN ZABAVO"; J. Premrov: "ZVESTA SRCA" (roman).

"NOVI SVET" izhaja vsak mesec okrog 15. dneva v mesecu in vsak mesec prinaša zbrano poučno berilo Slovencev v Ameriki. Ako v vaši hiši ta zanimivi mesečnik še ne prihaja, naročite si ga. Stane za celo leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3. Naročnino sprejema Uprava "NOVI SVET", 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Mr. Joseph Zorc v bolnišnici

North Chicago, Ill. — Mr. Joseph Zorc, tajnik društva 53, KSKJ in Athletic direktor K. S. K. J. se je moral podati v bolnišnico sv. Terezije v Waukeganu, Ill., kjer bo moral po mnenju zdravnikov, ostati par tednov. — Prijatelji mu žele skorajšnjega trdnega zdravlja!

Poroke

Cleveland, O. — V cerkvi sv. Pavla sta se preteklo soboto poročila Miss Esther Gornick iz Lucknow Ave. in Mr. Stanley Strekal iz Arrowhead Ave. — Isti dan sta se v cerkvi Brezmadežnega Spočetja v Bedford, Ohio, poročila Mr. Anthony Tomše, sin spoštovane Tomšetove družine iz Nathaniel Rd. in Miss Frances Belak iz Northfield, O. — Prijatelji žele obema paroma mnogo sreče v novem stanu!

Preselitev naselbine

Ely, Minn. — Stara Zenit naselbina, se te dni preseljuje na nove prostore. Stiriindvajset stanovanjskih poslopij se bo preselilo iz bližine rudnika last Pickanans Mather Comp. Družba stavi na novem prostoru nov šaht za proizvodnjo železne rude, kateri se bo nahajal na prostorih Zenit naselbine. Lastniki hiš so Slovenci in Italijani.

Nov grob

Cleveland, O. — V Mestni bolnišnici je po dolgi bolezni umrl Charles Jančar, po domače Strmec, v starosti 60 let. Doma je bil iz Smihela pri Zuzemberku in je prišel v Ameriko pred 45. leti. Zapušča sina Jakoba, ki je zdravnik in hčer Margaretto, ki je bolničarka ter tri brate in dve sestrji. V starem kraju pa zapuša sestro. Pokopan je bil v torek 10. junija iz cerkve sv. Vida na Calvary pokopališče.

Jugoslovanski odbor predlagan

Pittsburgh, Pa. — Kosto Unkovič poziva Jugoslovanski pomožni odbor, naj skliče "Narodni zbor Srbov, Hrvatov in Slovencev iz Severne in Južne Amerike," kateri naj določi bodoče smernice za Jugoslovane.

Na operacijo

Cleveland, O. — Na operacijo v Woman's bolnišnico se je morala zadnji teden podati rojakinja Angela Arh iz Huntmore Ave.

Na operacijo

Milwaukee, Wis. — Mrs. Mary Gneidar se je morala podati v bolnišnico zaradi operacije, katero je srečno prestala ter se je že vrnila na dom na S. 11th Street W. Greenfield Ave. Prijateljski obiski ji bodo dohrodošli. — Želimo ji skorajšnjega okrevanja! — R. D.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

DRUGA GOVORICA

(221)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tarzelina pšica je prešla v levo. Poskočil je visoko v zrak in padel nrtov — na Tommyja.

Dečlica je hitela iz gozda in potegnila dečka izpod muhavine.

Sedaj, ko ga je bila nagonsko rešila, jo je napadla misel, da spada v družbo njenih sovražnikov.

Nasilno ga je pograbila. "Alice! Alice! Jaz sem tvoj brat!" je ugovarjal deček, toda ona ni razumela besede.

KAKŠEN NAJ BO GENERAL?

Angleški general sir Archibald Wavell, ki je poveljeval angleskim četam v Afriki, je za lista "Times" in "Exchange" napisal vrsto člankov, ki si iz njih dovoljujejo povzeti nekaj misli iz uvoda:

Najbrž bo le malokdo mojih bralcev postal general, marsikdo pa bo morda pod generalom trpel ali zmagoval. Vsi pa bodo najbrž več ali manj želeli generale kritizirati. Jaz pa bi rad, da bi ta kritika bila kar moč stvarna. Generalom na splošno, zlasti pa angleškim, se po svetovni vojni v časopisju ni dobro godilo. Ne maram braniti generalov, rad pa bi povedal nekaj lastnosti, ki jih mora vsak general imeti, ako naj svoj poklic opravlja.

Da bi mogel povedati, kakšen naj bi bil višji poveljnik, sem prebiral zgodovino, da bi dognal, kaj so nekdanji zahtevali od generala. Bral sem mnogo vojaških in drugih lastnosti raznih piscev, kateri so jih zahtevali od generalov.

Našel sem pa le eno, ki se mi zdi, da je pravo zadela. Sokratu jo pripisujejo: "General mora vedeti, kako bo svojim ljudem preskrbel življenje in vse tisto, česar v vojni potrebujejo. Imeti mora dovolj domišljije, da izdela vojne načrte, ne da bi pri tem izgubil smisel za praktičnost. Mora pa imeti tudi odločnost, te načrte izvesti. Mora znati dobro opazovati, biti mora neutrudljiv, zvit, priazen, krut, preprost in navzven. Biti mora obenem čuvaj in ropar, zapravljevec in skopuh, darežljiv in malenkosten, drzen in previden. Vse te in še mnogo drugih lastnosti mora imeti general po svojih naravnih darovih ali pa si jih mora pridobiti. Kajpada mora razumeti tudi taktiko, zakaj neurejena množica ljudi je prav tako malo že armada, kakor kup kamenja ni še hiša."

Kar mi pri tej definiciji najbolj ugaja, je vrstni red naštetih lastnosti. Začenja z upravnim vprašanjem, ki je po moji sodbi res jedro vprašanja, ki se suče okoli generala. Taktiko — vodstvo vojaških čet v bitki — pa imenuje na zadnjem mestu namesto na prvem, kakor marsikdo dela. Sokratova razlaga daje veliko važnost praktični strani in odločnosti, ki sta dve najvažnejši lastnosti, ki jih mora general imeti, med mnogo drugimi, ki si na videz celo nasprotujejo med seboj. To navidezno nasprotje pa le kaže, kako obširno je polje generalovega delovanja.

Toda niti Sokratova definicija ne naglašava dovolj tistega, kar se meni zdi glavna generalova lastnost, trdnost namreč, to je lastnost prenašati vse vojne pretrse. Najbrž to v Sokratovih časih ni bila še tako važna stvar. Takrat ljudje menda še niso imeli takó "slabih živcev", kakor se zdaj elegantno izražamo. Morda bom s praktičnim zgledom najlaglje razložil, kaj si mislim pod besedo trdnost in odpornost. Spominjam se — takrat sem bil še mlad častnik —, da mi je nekoč gorski topničar pripovedoval: kadar so v starih časih hoteli preizkusiti kak nov model gorskega topa, je model najprej pregledal topničarski odbor. Ta častitljiva družina je model dala prenesti na kak visok stolp ter ga od ondot vreči na tla. Če je tisti kanon tudi po padcu še streljal, so ga še naprej prekusali. Če pa ni streljal, so ga že kar zavrnili, češ, da se da lahko pokvariti. Odborniki so namreč sodili, da bi mulla, katera bo nosila tisti top, utegnila kdaj z njim vred zgrmesti v kako brezno, kjer bi se top morda celo kaj pokvaril, če ne bo dovolj trden. Zato tudi puške in avtomatično orožje pred preskušnjo zakopljejo v blato, nakar ga šele preskušajo, kako hitro bo streljalo.

General v vojni pa ni le 48 ur, marveč včasih cele dneve in tedne v blatu in pesku nezanesljivih činilcev. Vsa k hip utegne dobiti kak sunek po nenadnem premiku od strani sovražnika, po kakem naključju, ki nanj ni mogel misliti, po slabem vremenu, ki mu prekriža že narejene račune. Generalu se tedaj godi kakor tistemu topu, ki so ga metali s stolpa. Občutljiv mehanizem je v vojni malo prida. To velja tudi za generalov duh in tudi za njegovo telo. Prav to velja za duh armade kakor za njeno orožje, ki ga nosi. Vse vojno orožje in orodje mora biti prav tako kakor general sam dovolj trdno. Večkrat pravijo, da je angleško vojno orožje in orodje brez potrebe preveč solidno. Isto bi lahko dejali tudi o angleških generalih.

Večkrat so že pretresali vprašanje, ali je vojskovanje umetnost ali znanost. Jaz pa ne poznam panoge znanosti in umetnosti, kjer bi tekmeču bilo dovoljeno umetnika ali znanstvenika obmetavati s kamenjem, mu krasti orožje, njegovo material uničevati, medtem ko bi on delal svojo sliko, kip ali pa kakke znanstvene poskuse. Koliko velikih umetniških mojstrov, koliko znanstvenih odkritij bi v takih razmerah bilo neki sploh mogoče nastati?

General ima v svojih rokah življenje svojih ljudi. Zaradi tega mora duševno biti dovolj trden, da more prenašati breme te odgovornosti. Kako veliko je to breme odgovornosti, dokazuje nagla smrt mnogo poveljnikov v svetovni vojni. Ko se pečemo z zgodovino vojne, ne smemo prezreti tistih napak, ki izvirajo iz pomanjkanja take trdnosti.

Dodal bi rad še nekaj telesnih lastnosti, ki jih mora general imeti: pogum, zdravje in mladost. Osebnost nas le malo zanima. Lepa postava je lahko sicer koristna, toda dobri generali hodijo po svetu v raznih postavah, kakor se glasi pravilno za dobre, dirkalne konje. Osebnost pogum dandane ni več najbolj važen pogoj, če hočeš dobiti visok čin, kakor je to bilo v časih, ko se je boj bojeval od blizu. Je pa še dandane važen, ko je treba presojati riziko, ki naj ga general zagovarja. Nekaj pomena ima osebnost pogum tudi zaradi tega, ko je vojskovanje mehanizirano, ker zdaj general spet lahko stopi na čelo svojih čet ali pa na letalu sede vodi boje.

Nato general Wavell razlaga zglede iz preteklosti, obravnava s tem v zvezi, koliko stari generali so dobivali bitke in vojne, nakar prehaja na značaj ter pravi, da je prva stvar pri generalu praktičen razum, ki mora imeti smisel za svojo zadevo ter do dobra poznati mehanizem moderne vojne: topografijo, premikanje in preskrbovanje. To je jedro moderne vojaške izobrazbe, nikakor pa ne gola strategija in taktika. Pisec pravi, da žal marsikaka moderna vojaška knjiga strategijo in taktiko postavlja na prvo mesto, pri tem pa pozablja važnost upravno-tehničnega činilca, v čemer se toliko generalov moti. Moderna vojna tehnika je zapletena, general mora poznati letalstvo, protiletalsko obrambo, oklepne motorizirane enote in brambo zoper nje. Mora razumeti napadalen in obrambni pomen plinov in dima, mora dovolj vedeti o radijski tehniki ter jo porabljati za svoje namene.

V bitki mora general pri najmanjši nasprotovni napaki poseči vmes ter njegovo napako izriniti. Toda to je težko, ker je ves odvisen od poročil svojih podrejenih, medtem

ko se dostikrat dogaja, da niti poveljnik ene same čete ne ve natančno za svoj položaj.

Nove sile so začele nastopati v vojni, nekatere so znane še iz svetovne vojne, druge pa še niso preizkušene. Poveljnik mora vse te sile znati rabiti ter izbirati s svojo fantazijo ter genijem. Če bo to storil, uteg-

ne kdaj postati "velik poveljnik." Toda tega naslova nikoli ne bo dosegel brez velikega truda.

Podlaga zdravega človeškega razuma pri poveljniku pa je ta, da dobro pozna človeka. Ker le na človeku in ne na strojih se razvija vojna prak-

RAZNOTEROSTI

OBJAVA O MEJAH HRVAŠKE DRŽAVE

Rim, Italija. — Italijanska časopisna agencija je te dni objavila odredbo, s katero je hrvaški "poglavnik" Pavelić določil meje nove hrvaške države. Iz proglasa se razvidi, da bo vzhodna meja približno ista, kakor je bila med Avstro-Ogrsko in Srbijo pred letom 1918. Bosna in Hercegovina spadate pod Hrvaško, dočim je Dalmacijo zasedla Italija.

GOVORICE O NEMŠKEM MIROVNEM PREDLOGU

Washington, D. C. — Prihod ameriškega poslanika v Londonu, J. G. Winanta, v Washington, je dalo poved za nove govorce in ugibanja o vzroku, zakaj je nazijski voditelj Hess šel v Anglijo. Kakor znano, ni angleška vlada podala uradno še nobenega pojasnila o tem, kaj je bila Hessova misija, in zato se upravičeno domneva, da mora biti za celim dogodkom nekaj pomembnega. Tako se celo v tujakinih vodilnih krogih trdi, da je bil Hess poslan direktno od Hitlerja, in sicer, da je prinesel Angliji njegovo mirno ponudbo, namreč, da naj se Anglija ali poda, ali pa bo doživela vse strahote nemškega "Blitzkriega." Odločitve

AVSTRALIJA PREPOVEDA LA DARILA ZA ANGLIJO

Sidney, Avstralija. — Po proglasu, ki ga je izdala avstralska vlada zadnji petek, se v naprej ne bo dovoljevalo kolektanje denarja v Avstraliji, da bi se pošiljal v London za nabavo vojnega blaga. V proglasu se navaja, da bi ta darila Britaniji ne dosegla drugega, kakor, da bi za tisto svoto bila prikrajšana Avstralija pri svojih lastnih potrebah in bi si potem morala ta denar posoditi nazaj. Takih daril, kakor se omenja, je bilo doslej poslanih Britaniji v znesku nad tri in pol milijone dolarjev, a vse nadaljnje pošiljke za vojni material se bodo ustavile; med temi je tudi sklad, ki se je pričel nabirati v Avstraliji za nabavo nove bojne ladje, katero bi se imel nadomestiti potopljeni Hood. Kolekte

SREČNA POSETNICA RAZSTAVE

Miss Gertrude Engel, 1142 Oakdale ave., Chicago, je doletela posebna sreča. Pred kratkim je namreč obiskala svojo materjo električno razstavo, ki jo je vodila Commonwealth Edison Co. v prostorih na 3305 No. Marshfield ave., in slučaj je nanesel, da je bila ona ravno 700.000. posetnica. V "nagrado" za to je dobila

od Westinghouse Elect. Supply Co. novo avtomatično električno peč. Gornja slika kaže srečno dekle v družbi dveh uradnikov na razstavi in pred njo je nova peč. Omenjena električna razstava je potekala skozi dve leti ter se je zaključila 1. junija. Skupno jo je obiskalo 702.733 oseb.

NJEGOVA SLIKA DOBILA PRVO NAGRADO

Mladi umetnik Joe Pulitano iz New Yorka, ki si je s svojo sliko pokrajine, kakor se vidi zgoraj, pridobil v neki umetniški razstavi prvo nagrado. Kontesta se je udeležilo na stotine mladih dečkov in deklic.

DOMINIJON IZGUBLJA ANGLEŠKI TRG

Auckland, Nova Zelandija. — Kakor ostale britanske posesti širom sveta, je tudi ta britanski dominijon sicer vesel, da dobiva Anglija neomejeno pomoč iz Amerike, toda istčasno pa ga stane to tudi žrtve. Za njegova živila, ki jih izvažajo, je bila namreč Anglija prej skoraj edina važnejša odjemalka, toda odkar dobiva ta iz Amerike živile, ne, da bi morala plačati za nje, so izostala njena naročila v Novi Zelandiji.

PRVO BOMBARDIRANJE IZ ZRAKA

Leta 1849. so Avstrijci oblegali Benetke. Mesto je bilo že od l. 1814. pod avstrijsko oblastjo. L. 1848. pa je izbruhnil v Benetkah upor pod vodstvom nekakega advokata iz Miljeta. Benečani so oglasili svojo lastno republiko. Avstrijska vojska je mesto obkolila in ga začela oblegati. Benečani so se Avstrijcem upirali leto dni. Dne 22. junija 1849 so Avstrijci uporabili prvič v zgodovini zažigalne bombe. Na 200 majhnih balonov so privezali po 15 kg zažigalne snovi. Te balone so privezali na pravne velike balone in ob ugodnem vetru odjadrali nad Benetke. Nad mestom so zažigali snov, ki so jo nosili baloni ter jih spustili nad Benetke. Nesreča je hotela, da je zapihal nasprotni veter in zanesel vse balone nad avstrijsko taborišče, kjer so povzročili veliko škodo.

NEZAPOSLENOST JE NAJVIŠJA OD L. 1930

Tekom meseca marca se je številno nezaposlenih nadalje znižalo za 887.000 in se njih število v vsej deželi sedaj ceni na 6.142.000 — v zmislu podatkov nabranih od oddelka industrijskega gospodarstva Conference Board-a.

Po cenitvi tega urada to število nezaposlenih je najnižje od meseca marca 1930.

V ITALIJO

se denar lahko pošlje, ampak samo v lirah in sedanje cene za pošiljanje denarja v Italijo so:

50 lir za.....	\$ 2.85
100 lir za.....	\$ 4.75
200 lir za.....	\$ 9.10
300 lir za.....	\$ 13.25
500 lir za.....	\$ 21.50
1000 lir za.....	\$ 42.50
2000 lir za.....	\$ 84.00

Vsem priporočamo, da pošiljajo denar vsaj dokler so take razmere kakor so, potem brzojavo, kar stane \$1.30 posebej za brzojav, ki ga je treba dodati k zgorajšnjim cenam.

V JUGOSLAVIJO za enkrat še ni mogoče pošiljati denarja, dokler se prometne zveze v tem oziru ne uredijo in ne določijo. Kadar bo zopet odprto bomo naše kliente tozadevno obvestili.

Pošiljajte navključje na:
JOHN JERICHO
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

SLOVESNI GOVOR

OB BLAGOSLOVLJENJU NOVEGA SESTERSKEGA DOMA V LEMONTU, DNE 30. MAJNIKA 1941.

Njih Eminenca, prevzvišeni Nadškof, prečastita duhovščina, častite sestre in dobri verniki.

"Hvala večnemu Bogu."
"Te Deum laudamus."

Zvoki hvalnice svetega Ambroža in Avgušтина se dvigajo danes iz hvaležnih src tukajšnjih šolskih sester proti nebu, proti Bogu Očetu vsega dobrega. Dosegle ste po čemer ste že leta tiho hrepenele, se trudile. Vaš dom stoji, je dogotovljen in deloma opremljen primerao hčerkam Asiškega ubožca, Svetega Františka. Častitam vam iz dna srca k temu velikemu uspehu. Uverjen sem, da vam vsakdo, ki je tukaj z menoj vred častita.

Mogoče bo marsikoga zanimalo ako omenim nekaj zgodovinskih podatkov o naselitvi Slovenskih šolskih sester v Ameriki. Njih prvi dom ni bil Lemont. Kansas City, Kansas, je zibelka njih misijonskega delovanja v Združenih državah.

Prvi župnik slovenske fare, svete Družine v Kansasu, umrli gospod Jožef Kompare, je bil priča plodnosnega delovanja sester v domovini. Njegov sosed in zvest prijatelj, pokojni Monsignor Davorin Krmpotic, tedajni duhovni pastir in voditelj Hrvatov, je postavil farno šolo. Skupaj sta zasnovali idejo dobiti učiteljice — redovnice za šolo svetega Ivana, dobro vadoč, da otroci, ki bodo obiskovali farno šolo, ne bodo deležni samo umske, ampak tudi srčne kulture sester — redovnic — in bodo mogli tako kot popolnejši ljudje stopiti v življenje.

Bilo je o Velikonoči, leta 1909, ko je generalna predstojnica šolskih sester v Marioboru prejela pismo iz Amerike v katerem je Hrvaški župnik prosil za sestre. Predstojnica je obvestila škofa Napotnika, kateri je prošnjo kratko malo odobril. A Monsignor Krmpotic ni odjenzal. Poslal je še eno pismo, v katerem je zaklinjal in pretil vrhovni predstojnici, za koliko duš bo enkrat odgovarjala pred Bogom, ako ne pošlje sester. Mati Stanislava se zopet napoti k škofu; ga prosi in nagovarja naj dovoli sestram iti v amerikanske misijone. Končno se je škof udal.

Bilo je razočaranje za celo kongregacijo. V Ameriko! Tako daleč od domovine! Katero bo svetovni misijonar, Jezus Kristus, tako odlikoval, da jo bo poklical v tujino? Marsikateri je tiho želela iti, a v svoji skromnosti se ni smatrala vredno te izvanredne milosti in žrtve.

Po dolgem prevdaranju so bile slednjič določene: Sestra

Bonaventura, katera še pridno deluje v Kansasu, Sestra Klodila, katera je edina danes tukaj navzoča, Sestra Avrelia, ki že več let neutrudljivo deluje in širi čast Božjo v Argentini — Južni Ameriki, in sestra Pulherija, ki se danes smehlja nad zvezdami. Bog jo šujih šolskih sester proti nebu, je zgodaj poklical na plačilo.

Ni bila šala podati se v daljne tuje kraje med nepoznane ljudi. Kako močno jim je utripalo srce, ko so se pripravljale za pot. Zalostno so gledale na preljubljeno okolico, na materni dom z ljubko cerkvico, na dobre sestre, na nedolžne otročice, ki jih najbrž ne bodo več videle. Bodrila in navduševala jih je zavest: "Pomagat našemu narodu v tujini!"

Hitro je prišel dan slovesa — ena in dvajseti september. Škof Mihael sam je daroval sveto mašo, podelil misijonarkam sveto obhajilo. Navduševal jih je za dolgo pot, za novo življenje v Ameriki, ter jim končno podelil nadpastirski blagoslov. Vse je bilo globoko ginjeno, vse je točilo solze.

Nato pa slovo od ljube matnice, dobrega očeta, ljubečih bratov in sester, dobrih sosesster, in krasne domovine. Zvečer še zadnji "ZBOGOM" na kolodvoru — vlak je hitro odšel z njimi proti Ljubljani, Svici in Hamburgu, kjer so se ukrcale na ladjo.

Na ladji so jih pomotoma prideli tretjemu razredu. Vozile so se res kot ubogi otroci svetega Františka. Kmalu se je oglasila morska bolezen. Dve sestri sta skoro celo pot prebile v postelji. Urne gospiče, podgane, so jih zelo strašile in nadlegovale.

Po zelo neprijetni vožnji so srečno prispele na amerikansko tla v New York; od tu pa kar naprej proti sreči Amerike — Kansasu, kamor so dosepele na Kolumbov dan, 12. oktobra, 1909. Takoj je bilo treba na delo. Začetek seveda ni bil lehek. Podučevati mladino v materinem jeziku, ker se tuji jezik v deželi govori ni jamčilo pravega uspeha. Morale so se sestre takoj učiti tuji jezik, kar ni bilo prijetno. Oglašilo se je domotožje. Dobro, da jih je navduševala zavest: "Vse za Boga in narod."

Takoj prvo leto, ko so sestre delovale med brati Hrvati, so začeli sosedni Kansaški Slovenci misliti: "Zakaj bi pa še mi ne dobili slovenskih sester za naše otroke?" Njih misli in načrti so se uresničili naslednje leto, ko je sestra Klodila prevzela slovensko šolo svete Družine, katero je eno leto vodil sam župnik, neumorni go-

spod Kompare. (Konec prih.)

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nadvse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, **50c** stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se- **75c** danjo Zlato knjigo, obe za samo

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

PIERRE L' ERMITÉ:

Ljubezen -- soproj ali Bog?

Iz francosčine z dovoljenjem avtorja.

Ta vrstice posvečam gospej D. X., kateri bodi me še globoko presunila. Morda bo kdo našel v njih sliko svojih neizpolnenih nad.

Iz predgovora: "V tej knjigi pripovedujem resnične dogodke. Z njo se obračam predvsem na verne katoličane, da jih potrdim v njihovi veri in vzvišeni radosti njihove ljubezni. Dajem pa jo tudi v premislek drugim, tolikim mladim možem, ki iz gole sebičnosti ali ljubosumnosti, ali pa še iz nizkotnejših nagibov ubijajo najsvetejša čuvstva v duši svojih soproj. Naj bi jih ta knjiga na pragu modernega zakona odvrnila od tega. Drugega si ne želim..." P. E.

PRVO POGLAVJE.

Jutro je, lepo majsko jutro.

Mladi odvetnik Gilbert Darcelain (izg. Žilbert Darslen) se s smehljajočim obrazom in razigrane volje živahno spusti navzdol po strmim in gruščavim nasipu, ki tvori prehod med Kudrejsko planjavo in zelenimi bregovi reke Seine.

Gilbertu je 25 let. Njegova visoka vitka postava se čudovito sklada s pomladansko okolico, ki ga obdaja. Belina cvetja ga je očarala.

Seine se leno vije v dolgih smaragdno-zelenih valovih.

Zdajci pripluje po reki silen vlačilec. Na spodnjem delu nosi napis "Pierrot", za seboj pa vleče dolgo vrsto čolnov.

Pierrotova sirena pretrga zrak s sedmimi zaporednimi žvižgi, ki opozarjajo pristaniškega nadzornika, da se bliža sedem brodov, za katere bo treba pripraviti za tvornice.

Pisk sirene odmeva po bližnjih gozdovih.

Gilbert se ustavi in gleda dolgo vrsto čolnov, ki jih vodni tok žene s seboj. Ravno kar razobeša na ladjinem mostiču mlada žena obleko. Ob ograji teka pes. Čolnar sedi pri krmilu in puha tobak. Ko odpluje mimo poslednjega broda, nadaljuje mladenič svojo pot proti kolodvoru.

Nenadoma zbudi njegovo pozornost ljubka barčica. Belo je pobarvana in zeleno obrobjena. Napisa nima. Kljub značilnim lahno zaokroženim bokom bi barčico lahko zamenjal z mnogimi drugimi, ki plovejo ob njej.

Menda se Gilbert ne moti. Dobro ve, da je ta barčica od nje, ki je že nekaj dni njegova zaročenka pred Bogom. Ne bo dolgo, pa bo tudi pred ljudmi. Gilbert ve, da je ta barčica last male Lucije Bertram deklice s sinjemodrimi očmi in svetloplavimi lasmi.

Gilbert bi se moral odpeljati s prvim jutranjim vlakom v Pariz. Tam ga pričakujejo v njegovi pisarni klienti. A kaj klienti!

Čudovito hrepenenje še ga polasti. Skočil bi, četudi le za en sam trenutek, v zeleno obrobjeno belo barčico in zaveslal z lahkim vesli, ki so napravljena nalašč za nežne roke, — pa ne njegove.

"Nisem verjel, da sem še tako mlad!" zašepeče napol glasno in poišče v visoki travi skrito orošeno verigo.

Bela barčica predstavlja za Gilberta ljub spominek. V njej je v zadnjih velikonočnih počitnicah prvič uzrl Lucijo.

Njegov ded mu je nekoč pel staro, prav

staro pesem, ki se je še sedaj spominja: "Ko sem prvič videl Andelino, iz gozda je prihajala, nato po griču, se je vzpela. Imela je belo krilo in šerpo; in šla je pod vejevjem... Kako so kratki lepi dnevi!"

Zadnji dokaj melanholični verz se je ponavljal dvakrat.

Lucija Bertram je prišla iz mortoškega gozda, kjer je bilo poletno bivališče staršev. Kadar je nesla na kolodvor pisma, se je pripeljala preko Seine v beli barčici.

Vse svoje življenje se bo Gilbert spominjal onega večernega prizora. Saj se je takrat odločila usoda njegove življenjske poti.

Sonce je zahajalo tam daleč za hribi, ki obrobajo Korbej. Med njega in reko je legal na zemljo prvi večerni somrak. V temu somraku se je prikazala Lucija. Izgledala je kot mlada boginja pred antičnim poganom.

Že eno leto se je Gilbert ukvarjal z mislijo na ženitev. Nikakih posebnih iluzij si ni delal, a vendar se ni mogel odločiti, da bi se lotil tega posla, ki ga je imenoval "potreben neobdobje".

Zdelo se mu je, da ga nekaj vleče v zakon. Najbrž stanovska potreba. Saj so mu tako njegovi sorodniki in prijatelji, skratka vsi, trobili na ušesa. Toda nobeni od mnogih deklic, ki so mu jih pod različnimi pretvezami poslali na ogled, ni uspelo, da bi ga pripravila do končne odločitve.

Ena je bila grda, kar je seve neopustljiv greh. Druga je bila neumna in ošabna, ker je bila prepričana, da že vse zna, ker se ji je nekako posrečilo napraviti maturo.

Ta se je šopirila kot pav, ker je trenutno razpolagala z mnogimi oboževalci. Ona je zopet imela vse dobre poglavitne lastnosti, toda izkazalo se je, da bi hotela moža pod copato.

Tako so se te litanije nadaljevale brez konca in postajale že dolgočasne. Gilbert se je skoro že sprijaznil z mislijo na povprečen zakon, ki ga ljudje imenujejo zakon po pameti.

Letošnjo pomlad je bil na oddihu pri svojih starših, ki so bivali na deželi. Tedaj je nepričakovano zagledal lepo Lucijo, ki je ni poznal prej, dasi ju je ločila le reka.

Kakor švigne včasih strela iznenada izpod neba, tako se neredko vžge iznenada tudi ljubezen v mladih srcih. To si je moral priznati tudi sila skeptični in po miselnosti moderni Gilbert, ki je začutil zdaj v svojem srcu ganotje, za katerega se doslej nikakor ni smatral dovtetnega.

Kot prikovan je obstal na svojem mestu. Zrl je za deklico, ki je zaveslala k travnatemu bregu in se vzpela s svojim psom po strmi stezici navzgor. Na kolodvoru je zmetala v poštni predal velik kup pisem, ki so bila gotovo od staršev in nje same.

Nato se je brž vrnila, skočila v svojo barčico, jo odpela in odrinila. Veslala je pravilno kot kak poklicni veslač. Njen pes je sedel pred njo. Od časa do časa ji je pokimal z glavo, kar jo je spravljal v nebrzdani smeh. Pri tem se je prikazala vrsta bleščečih belih zobkov.

(Dalje prih.)

IZJAVA JUGOSLOV. VLADE GLEDE "HRVAŠKE MONARHIJE" POD LAŠKO ZAŠČITO.

Dopisništvo Central. tisk. urada pri Kr. poslanstvu dostavlja izselniškemu tisku sledeče:

Washington, D. C.,
24. maja, 1941.

Kraljevi poslanik g. dr. Konstantin Fotić je danes obiskal pomožnega državnega tajnika g. Sumnerja Wellesa. Ter mu ob tej priliki izročil v zvezi z ustanovitvijo tako zvane "Neodvisne hrvaške države" sledečo izjavo Kraljevske vlade:

"Ob priliki ceremonij, pripravljenih dne 18. maja v Rimu, so bili podpisani nekakšni dogovori, s katerimi se odstopajo Italiji nedeljivi deli ozemlja Kraljevine Jugoslavi je. Na podlagi nadaljnjih dogovorov, sklenjenih z zastopniki tako zvane "Neodvisne hrvaške države," je ta "država," poprej ustanovljena od oblasti okupacijskih vojaških sil, oklicana za dedno monarhijo pod italijanskim protektoratom, s čimer je italijanska vlada v bistvu izvedla aneksijo teh ozemelj.

"Ti dogovori so bili sklenjeni s istimi osebami, ki so, podpirane in podpirane od vojaških okupacijskih sil, siloma prevzele na Hrvaškem oblast brez prejšnjega posvetovanja, oziroma sodelovanja hrvaškega naroda ter s tem kršile njegove temeljne pravice in popolnoma omalovaževale njegove življenjske interese.

"Kr. jugoslovska vlada vlaga svoj protest proti tej novi kršitvi nedotakljivosti njene naroda in ozemlja in proti ločenju hrvaškega naroda, ki po svojih zakonitih predstavnikih v Kr. vladi nadalju-

je boj za osvobodjenje Jugoslavije, katere vključuje tudi ozemlje Hrvaške, in ki priznava Nj. Vel. Kralja Petra II. za svojega edinega zakonitega vladarja!"

Kraljevi poslanik Konstantin Fotić.

USODA SLAVNE SLIKE

Po večmesečnem potovanju se je Van Dyckova slavnostna slika "Kristus na križu" vrnila na svoje prvotno mesto v katedralo v Termondu. Večji del tega časa je rabila neki družini belgijskih beguncev kot zaslon proti vetru in dežju.

Skupaj s celo vrsto drugih umetnin so to sliko meseca maja pod nadzorstvom termondškega župana v naglici spravili na neki tovorni avtomobil, ki se je odpeljal potem s 23 člani županove družine proti jugu. Sprva so nameravali umetnine ostaviti v podzemeljskem prostoru katedrale v Gentu, toda beguncem se je tako mudilo, da se niso upali ustaviti v tem mestu. Tako so vse skupaj vlekli s seboj skozi Francijo.

Na tem begu jim je bilo tako hudo, da so Van Dyckovo sliko na zadnje uporabljali kot streho proti vremenskim nepravilnostim. Po dolgem iskanju so umetnine končno izsledili v nekem begunskem taborišču v južni Franciji. Stala je še vedno nezavarovana na prostem. Skrbno so jo zavili in vrnili v Termonde. Tam so ugotovili, da je Kristusova glava resno poškodovana, ostanek slike pa ni trpel.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

POČITNIKARJI POZOR!

Naznanjam vsem rojakom Slovincem in bratom Hrvatom, da imam jako priprave prostore za počitnikarje in izletnike. Imamo lepe sobe za prenočevanje, idealen ribolov, gostino, kjer serviramo vedno domačo hrano, ki jo volijo Slovinci in Hrvati. Zato vsi oni, ki mislite iti kam na počitnice letos, pridite v ta kraj in preživite boste najboljše počitnice. Za dobro postrežbo jamčimo.

JOE LUZAR

PHILLIPS, WISCONSIN

Moderne plinske peči

dajejo vso udobnost drugih vrst peči

— POLEG PA

3 VELIKE

IZREDNOSTI

1. HITROST—Najhitrejša kuha na vrhu peči, kar jih je bilo kdaj znanih!
2. GIBČNOST—Katera koli tiščerih različnih vročin v trenutku!
3. VARČNOST—Moderna plinska peč stane manj pri nakupu — manj pri uporabi!

Nič novega se ni treba učiti pri moderni plinski peči!

● Kuhanje z moderno plinsko pečjo je lahko. Kuhati morete z malo vode ali z dosti vode, kadar pač želite! Moderna plinska peč napravi peko in praženje lažje, učinkite boljše, kajti avtomatične kontrole napravijo konec ugaljanju in izločanju neuspehe.

Moderna plinska peč je negrekošljiva glede oprem za prihranitev dela, ohranitev živil. Ravno zato pa tudi skoraj vsaka hiša družina, ki kupi novo peč, kupi moderno plinsko peč.

UGODEN PUPUST ZA VAŠO STARO PEČ
LAHKA MESEČNA PLAČILA

Nje lepota vas bo prešinila...
Nje okusna kuha vas bo razveselila!

UNIVERSAL
(Kendall)
Moderna plinska peč
\$94.00
(prodajni davek posebej)

Predajni brezdimni pražilec *
Porcelanska prevlečka, 16 in-
čev peč * Stičje samopripraga-
joči gorilci na vrhu * Avtomatična kontrola za vročino v
pečih * Kazalec minut * Dva
predala na valjarje in kroglje

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 4000

Pisano polje

J. M. Trunk:

V Kvirinalu, palači laškega kralja, so posadili krono Zvonimira na glavo laškemu princu. Kralj "Aimone" se zdaj imenuje. Hrvatsko ime?? Nič na tem, Peter ali Pavel. Povprečno se Lah in Hrvat precej pisano gledata. Ali sta se zdaj oba izpremenila? Kako se laški princ počuti pod hrvaško krono, morda sam ne ve, krona pa je krona, in Lah jo ima, ne kak pristen Hrvat.

Glavno vlogo pri teh kvirinalskih ceremonijah je igral Pavelič. Vsaj francosko "sodisce" je bilo mnenja, da se Paveličevih rok drži nekaj celo kraljevske krvi. Ako ima sodisce prav, ali si je umil roke, in ali si kdo sploh more roke umiti?

Sitna roba, če se koga taka roba prime, kakor kaže slučaj tistega Pilata, ki si je umival roke, ko je roba le preveč skelela. Well, to je Paveličeva zadeva.

Vidim poročilo, da so bili pri ceremonijah navzoči tudi trije hrvaški cerkveni dostojanstveniki v ornatu. Kdo so bili, poročilo ne omenja. Ali je bil navzoč tudi zagrebški nadškof Stepinac, ne vem, in če ga v Kvirinalu ni bilo, bo pač navzoč, ko bo prišlo do ceremonij v Zagrebu, če pride do takih ceremonij in morda ne pade prej krona raz glave laškega Aimonea, kakor celo neki bolj razsodni Hrvati sami trdijo in zatrjujejo, in nekaj Hrvatov je še pri jugoslovanški vladi, dasi je morala vlada oditi.

Sedanji zagrebški nadškof Stepinac je dovršil med vojno gimnazijo, potem je vstopil (pač moral vstopiti) v vojaško službo, postal je oficir in šele po vojski je dovršil bogoslovne študije in končno postal v kratki dobi zagrebški nadškof. Iz osebnih virov vem, da je dobro pojmlil jugoslovanstvo. Idealna nova Jugoslavija res ni bila, ampak kaj takega ne more motiti pravega idealista. Če je nadškof še ostal pri prvotni dobri ideji jugoslovanstva, ne vem. Ako je ostal, ne vem, kako mu je zdaj v srcu, če se je pa morda v srcu odločil za novo Hrvaško, se mora pač sam s srcem pogledati, v pravi nobenem slučaju pa bi vsaj jaz ne hotel biti na njegovem mestu.

Krona je krona, tudi iz trnje je bila spletena nekoč krona.

Tudi sedanji boji na Kreti kažejo isti nedostatek iz zamujenih let, ko so Angleži z vsemi drugimi vred dremali, Nemci pa delali skozi leta z vsemi silami. Borba se je prenesla v ozračje, Nemci imajo tam svoje mašine, drugim pa

teh manjka. Pri nas so se vzdramili, Angleži so se morali, ampak po govoru našega predsednika, ki je dosti in odlično povedal, koliko ura kaže, pravijo, da bodo nekaj več te zračne robe in hude robe imeli šele l. 1943. Vsaj Nemci ne bodo čakali na tedaj, ker jim ni treba čakati.

Priznavajo, da utegne Kreta biti izgubljena, tolažijo se pa, da Nemci drago plačujejo z življenji. Hm? Vsa balkanska kampanja je stala le nekaj nad tisoč mož, kakor je povedal Hitler, in nekaj ranjenih. Ampak pod orožjem imajo Nemci do osem milijonov najboljše čete. Kakšno tolažbo naj prinaša par stotin padlih Nemcev?

Dalje se nekaj tolažijo tudi, da bo dosti materiala šlo na nemški strani, in dosti oljain maže da so porabili. Well, nočem nikomur tolažbe jemati, ampak ameriški opazovalec je že pred vojno poročal, da imajo Nemci vse kleti in vsako posodo napolnjeno s to potrebno robo, tako da je še ne bo zmanjkalo v doglednem času. In pri vsem tem so dobivali Nemci in dobivajo še prav iz Amerike po ovinkih, kakor se pri tem za denar dela, vsega dosti, bencina in maže. Šele po govoru predsednika dne 28. t. m. sem videl vest, da bo ta dotok po ovinkih in skozi druge zaštapane, omejen vsaj iz Zedinjenih držav, druge ameriške države pa bodo še naprej delale biznes in prodajale brez vsake kontrole.

"ZDRAVNIKI" NA ULICAH

Cepprav je na Kitajskem že mnogo zobozdravnikov in modernih zobnih klinik, je še vedno mnogo Kitajcev, zlasti med preprostim ljudstvom, ki si po stari navadi dajo izdirati zobe kar na ulici. Poulični "zobozdravniki," ki opravljajo ta posel, imajo svoje "prostore" navadno na križiščih prometnih ulic. Vse njihovo orodje je majhen stol in navadne klešče. Kot "zobozdravniški" znak visi pred vhodom nit, na kateri je nanizanih kakih petdeset izpuljenih gnilih zob.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pohrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

Učite se angleščine iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

SVOJI K SVOJIM!

Slovinci, slovenska društva in slovenska podjetja, naročajte svoje tiskovine vedno le v slovenski tiskarni. — Naša tiskarna izdeluje vse tiskovine za posameznike, društva in druge, LIČNO in POCENI.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEČ

1849 West Cermak Road, Tel. Canal 5544 Chicago, Illinois